

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.	Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.	Kiadóhivatái: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.
--	---	---

A tiszamelléki nép fölsegitése.

A nagy eszméknek meg van a maguk kálváriájuk. Sok szenvedés, nagy és hosszas küzdelmek, egy ember élet minden munkásságának feláldozása volt szükséges ahhoz, hogy végre tisztán állhat immár előttünk a Széchenyi István által alkotott ideál:

— »Magyarország népét, a világ legtanulékonyabb népét segítse fel a magyar törvényhozás előszőr: ha azt akarjuk, hogy megvalósítsuk Nagy Magyarországot.«

Csongrád megye nevéhez, a tiszamelléki nép derék jegyzőinek nevéhez fog fűződni a nép fölsegités eszméje, amely elől immár ki nem térhet a törvényhozás...

— — És mikor itt közöljük Tömörkény község derék, lelkes előjáróinak határozatát, lehetetlen, hogy ne szálljon lelkünk ama sirhanthoz, amely fölé éppen most emelt szobrot a hálás tiszamelléki nép kegyelete.

Mikor olvassuk e sorokat, eltelik szívünk hálával ama nagy ember iránt, akiknek lelkét áthattotta a főséges gondolat, a népfelsegítés eszméje.

Áldás legyen Vadnay Andor emlékezetén! A mi feladatunk pedig az legyen, hogy lelkesedéssel sorakozzunk az alá a zászló alá, amelyre az ő eszméi vannak felírva.

Olvassátok, amint itt következik.

135/1905. ky. sz.

Kivonat.

Felvétetett a tárgysorozat második tétele alatt *Keviczky Sándor* községi jegyző önálló indítványa a tiszamelléki nép fölsegitése s megélhetésének biztosítása iránt.

Határozat.

A képviselő közgyűlés az indítványt lelkesedéssel és egyhangulag magáévá teszi, indítványozónak köszönetet szavaz s javaslatát egész terjedelmében határozattá emeli.

E szerint megkerestetnek a csongrád-vármegyebeli összes községek aziránt, hogy megbizottaikból Csongrád község első jegyzője és első bírāja által szervezendő s országos képviselőink által vezetendő küldöttség útján, külön-külön felterjesztett s együttesen átnyújtandó határozataikkal *kérelmet intézzenek a törvényhozáshoz*, illetve annak elnökkéhez. Kérelmet intézzenek a *kormányhoz*, illetve annak elnökéhez, a belügyi, közoktatásügyi, kereskedelemügyi és földmívelésügyi miniszterekhez. S amennyiben a népfelsegítés ügyét minden párt szívén viseli, sőt ez a szent feladat talán *ha nem is békére, de legalább fegyverszünetre bírná a pártokat*, ez alkalommal a küldöttség a *törvényhozás valamennyi pártjánál s az O. M. G. E. elnökénél tisztelegjen.*

Megkerestetnek továbbá Csongrád megye községeit, hogy ugyanezen küldöttség Sohlya Gyula és Ludrovai Tóth István, Csongrád község I. jegyzőjének és bírójának vezetése alatt *kérje fel Magyarország hercegprímását és a váci püspököt*, hogy a hitbuzgó földnépének kérelmét az ő fölsegitése iránt a koronánál tolmácsolni, *Csongrád vármegye, Szeged és H. M. Vársárhely városok törvényhatóságait és Szent-külön átnyújtandó határozatok útján, hogy az országgyűléshez felterjesztendő kérelmüket feliratok által pártolni méltóztassanak.*

A törvényhozáshoz felterjesztendő kérelmi tárgy ez lenne:

»Hogy a túlterhelt és a polgárosodásban az ország többi részeitől messze hátramaradt alföldi községek fölsegitése és a kivándorlás megakadályozása, mérséklése céljából, vegye kezébe végre a ma-

gyar törvényhozás és kormány azt az akciót, amelyet vármegyénk néhai való nagy nevű főispánja: *Dr. Vadnay Andor* kezdeményezett s melyet *Dr. Hollósy István* a »Népszövetség« egyik szerkesztője, aki már az 1883-iki alsó-tiszai árvíz óta, (miután — Kossuth Lajos ama intelme folytán, hogy Szeged pusztulását a felső-tiszai erdőpusztítások okozták — élete kockáztatásával s vagyona feláldozásával, önzetlen és hosszas küzdelmei által a Csongrád megyét veszélyeztetett felső-tiszai erdőablásokot megszüntetnie sikerült) folyton sürget. Azzal érvelvén, hogy az alsó-tiszamelléki nép fölsegitése, polgárosítása ép olyan fontos állami érdek, mint az általa kezdeményezett ruthén akció.

Különösen pedig az lenne a kérelem tárgya, hogy:

a) tegye lehetővé a törvényhozás, a munkácsi uradalom példája szerint, a tulajdonosok beleegyezésével, az ő magán jogi igényeik sérelme nélkül, hogy a holt kézi és állami birtokok összes bérletei, ne csupán a földbérletei, a hitbizományi birtokok körül pedig szintén csak azok, amelyek ma nem házilag kezeltek — ne magánszemélyeknek, hanem *Dr. Wekerle Sándor* volt kormányelnök nagyszabású terve szerint a fogyasztási adókezelésnél — a községeknek adassanak bérbe, a jelenlegi árak mellett, oly módon, hogy viszont a községek árlejtés kizárásával, sorshuzás útján adhassák albérlésbe a földet 4—5 koronával holdanként magasabb árakban községi lakosoknak. Egyéb bérletet, vállalatot, szállítást ellenben a legnagyobb verseny mellett bárkinek kiadhasanak, hogy az így nyerendő haszon a községi pótladók apasztására s a bérleti összegek behajtásának költségeire szolgáljon:

b) Intézkedjék a törvényhozás, hogy a munkahiány folytán kivándorló alföldi nép ne csak földbérletet, hanem munkát is kaphasson. S e célból a Tisza-Duna és öntöző csatorna hálózat kiépíttessék, még pedig oly módon, hogy ugy e munkálatoknál, mint általában minden hatósági vállalatnál a munkát és szállítást közvetlenül a községek kaphják első sorban: így aztán a községek az ő lakosaik közt kiadják a vállalatba bizonyos haszon mellett:

s így ahelyett, hogy egy idegen tőke, pénzes vállalkozó, a munkabérek letörésére idegen munkásokat állítana be munkába — haszonnal dolgozhatnak az illető községek iparosai, munkásai és termelői, azonkívül pedig az alvállalaton nyert haszon a község összes lakosain segíteni, amennyiben közterheik könnyítene.

c) Végül aziránt kérelmezünk, hogy az 1843—45 és 1847—48-ki országgyűlés népfelsegítő akcióját, melyet a viharos korszak megakasztott, vegye újra minden párt programjába, terjesse ki az ország minden vidékére és népére. Ne csak egyes osztályok, néhol éppen az állam ellen: de a törvényhozás is szervezzen országos egyesületet a maga óriási hatalmával, az egyházi, politikai hatóságok, a tanítói kar és gazdatisztek bevonásával, az állam és nép érdekében a következő módon. A helyi viszonyokkal ösmeretlen és költséges kirendeltségek helyett — melyek a községi nagybérletek mellett feleslegesekké válnak — valamelyik szakminisztériumban szerveztessék egy népfelsegítési ügyosztály.

Ennek feladata lenne szervezni és a többi minisztériumok megbizottaival együttesen, a kormány által kinevezendő illustris egyéniség elnöklete alatt vezetni az országos akciót, mely aztán első sorban igyekeznék megvalósítani mindazokat a törvényes intézkedéseket amiknek megvalósítását a törvényhozás eddig nem bírta elérni, hiányozván a társadalom részéről a bizalom, a megfelelő fogékonyság és készség. Szomorú példáit leginkább a népoktatásügy, a földmívelésügy és kereskedelem terén alkotott számos jó, üdvös és nagyfontosságú intézkedésnek eredménytelenségei mutatják. Ami egyuttal azt is igazolja, hogy mily égető szükség lenne államéletünkben egy ilyen társadalmi akció, illetve ennek szervezése egy ügyosztály által. Ennek az ügyosztálynak feladata lenne tehát a törvényjavaslatot és alapszabályszervezetet kidolgozni az országos népfelsegítő egyesület számára: ennek alapján minden városmegyében központot, minden városban és községben fiók egyesületeket létesíteni, amelyek az országos központot nyernék az irányt és a munkaprogramot.

E vidéki körök feladata lenne aztán foglalkozni vidékük helyzetével, melyeket ők ösmernek legjobban; azon módok és eszközök megvalósításán fáradozni, az országok központ támogatása mellett, amely eszközök a községeknek fejlődését és a népnek javát előmozdítják, jövedelmeit fokozzák. Az államra semmi más feladat és teher nem hárulna mint az, hogy e társadalmi akció országos szervezésére és vezetésére, irányítására egy külön ügyosztályt, központi irodát létesítne és ellátja az érdekelt szakminisztériumok hozzájárulásával nobile officium gyanánt díjazás nélkül, amely ténye által az illetőket sem vádolhatná önzéssel, a magyar törvényhozás pedig elérné azt, hogy végre kialakulna, sőt megszilárdulna az egységes magyar nemzet, az egységes magyar társadalom által. Megszűnnének az osztályok elleni, a felekezetek elleni és állam elleni izgatások. A házátlanság panaszai és a kivándorlás okai orvosolva lennének. A nép tisztelné a törvényeket, hatóságokat s abban az irányban haladna, amelyet számára a törvényhozás szerető gondossága és bölcsessége kijelölt. Kijelölt pedig azon az ösvényen, amelyet az 1848-iki törvényhozás, a jobbágyság felszabadításáért buzgalkodó és az emberkultuszt hirdető Bezerédj István, a Nagy Magyarország eszményeért lelkesülő Széchenyi István gróf és az állam függetlenségéért küzdő Kossuth Lajos örökségül hagytak az utókor számára.

Mert ha haladni, boldogulni akar nemzetünk, ennek első követelménye, hogy a törvényhozás nyújtsa segítő kezét a népnek az államfenntartó népnek. Tegye azt saját érdekében is: mert hiába való dolog törvényeket alkotni, ha egyidejűleg nem gondoskodik a törvényhozás arról, hogy megnyerje a nép bizalmát, amelylyel megvalósíthatja az üdvös törvényeket, ha nem szervezi a társadalom minden erejét a közös munkára, a haza boldogítására.

És ha így tesz, ha a társadalomban a nemzetben rejlő összes szunnyadó erőket feltudja használni magasztos céljaira: akkor a szinmagyar nép épügy, mint az idegen nyelvű nemzetiségek, nem gyűlölettel fognak tekinteni az államra, törvényhozásra és hatóságokra, nem ellenségeiknek fogják tartani az uri osztályt és a magyar tisztviselői kart, nem átkozni és kigunyolni fogják erőtlén törvényeinket, a demagógia tanácsára és bujtogatására. Nem, mert akkor a törvényekben élet, üdv és jótékonyág lesz. Egy nemzet lelkesedése fogja belé adni a hatalmas szellemet, óriási erejét. És akkor a nép bizalommal fog közeledni hatóságaihoz, a törvény védelméhez.

Tisztelni, követni fogja az állam üdvös intézkedéseit, az életerős, jótékony hatású törvényeket s egy évtized munkája után, a népfelgátlás óriási eredményeivel bámulatba fogja ejteni a magyar nemzet az egész világot.

Megokolás.

A statisztika fényesen bizonyítja, hogy a magyarság örvendően szaporodik, de ugyanannyira szomorúan kell tapasztalunk, hogy munkát, megélhetést nem találván, kénytelen e hazát, amelyben számára nincsen hely — oda hagyni koldusbottal, koldustarisznyával, hogy földönfutó s később idegen állam polgára legyen.

S ha ilyen szomorú kép tárul elénk, valljuk be őszintén, hogy ennek oka kizárólag abban rejlik, hogy az arra hivatott hatóságok és ténylezők, nem foglalkoznak hivatalon kívül, társadalmi téren a néppel a szakminisztériumoknak a nép javát célzó intézkedéseiről tudomást sem veszünk, sőt az értelmiség bizonyos nemével a leki-csinylésnek nézi, ha a törvényhozás és kormány egyes humánus alkotásait, intézkedéseit valaki megvalósítani igyekszik p. l. a népoktatás, földmívelés, ipar, kereskedelem vagy a művészet terén.

Az értelmiség, fájdalom, teljesen

visszahúzódik a néptől s átengedik a tért azoknak akikben (anélkül, hogy ezért hibáztatnók őket) nincs meg a kormányzati képesség, a kellő előtanulmány és készség, a nép bajain segíteni. Így aztán a nép előtt — minden jóakaratum mellett is — nem a bajok orvoslásának módjait fejtegetik, hanem csak az ürgülőt hangoztatják, mert ehhez nem kell semmi állam tudományi készség. Ha pedig a közállapotokról, a nép bajainak orvoslásairól beszélnek, akkor teljesíthetetlen ígéreteikkel csak az elégtelenséget fokozzák, tévedésbe ejtve a könnyen hívő népet, amelynek átka, hogy az egyszerű, kézenfekvő igazságokat visszautasítja, mert bizalmatlansága folytán mellék célt gyanít: hanem a képtelenséget amiket meg nem ért, rögtön elhiszi, csak cifra és hangzatos jelszavak alatt hirdessék s azt hangoztassák, hogy ne higgyenek az uraknak.

Igy aztán abban a tévhitben hagyjuk felnőni a népet, hogy az ő legnagyobb ellenségeit éppen azokban a tisztviselőkben látja, akik az ő boldogságukat elősegíteni ohajtják — de hivatalos állásuk és helyzetük korlátozza őket abban, hogy társadalmi téren is tevékenységet fejtsenek ki, mert esetleg ezt némelyek rossz szemmel néznék.

Hozzájárul a nép szánalmas helyzetéhez az a körülmény is, hogy földmívelő népünk körülbelül csupán 6 hónapon keresztül nyer foglalkozást s keres kenyeret, holott családja egész éven át fogyasztja azt és ruházkodik, anélkül, hogy azoktól, akik hivatalból hajlandók lennének nyomorán segíteni: a jóakaraton és szánalmon kívül egyebet tapasztalhatna. Mert hiába való itt a súlyos terhek alatt roskadozó községi hatóságoknak minden jó akarata, amíg az alföldi nép négy legégetőbb sebet nem orvosolja a törvényhozás.

1.) A minden jogtól megfosztott és minden teherrel megrakott községi szervezet, amely nem hogy segíteni bírna a gondjaira bízott népet, hanem a 80—100 percentes pótdadók súlya alatt maga is majdnem összeroskad és a szomszéd kisebb állatok haladásával szemben, a polgárosodástól messze elmarad.

2.) A magánosok kezén levő nagybérleti és nagyvállati rendszer.

3.) A munkahiány, amelyben az óriási nagy uradalmakon alig van házi és gyáripar,

4.) az intenzív gazdálkodás teljes hiánya, amely a mai gazdasági viszonyok mellett tarthatatlan helyzetbe sodorja ugy a gazda mint a munkás közönséget.

Hogy ez a 4 kérdés képezi az alföldi nép nyomorúságának fő okát, alig szorul magyarázatra. Kétségtelen pedig, hogy a nagy uradalmaknak sem áll érdekükben az, hogy a földmívelő népben az izgatások folytán az a gyanu maradjon meggyökerezve, hogy a nagy birtokosokban és nagy bérleőkben ők ellenségeiket lássák.

Sőt ha a törvényhozás reámutatna egy jobb bérleti rendszere, mely mind a földbirtokosoknak, mind az államnak, mind a községeknek s mind a népnek is nagyobb előnyöket biztosít az eddigi rendszernél: a jelenlegi állapot fentartását bizonyosan nem fogják kívánni.

Távol áll tőlünk itt egyénekké és nevekké foglalkozni. Tiszteljük ugy a nagybirtokost, mint a nagybérleőt: a tulajdonjog szentségét pedig minden szabadság forrásának tartjuk.

Ámde itt a magánbérleti rendszer, a nagy vagy kisbérleti rendszer a megrögzött szokásnak, még a szomorú jobbágyságnak maradványa. Azon kornak, melyben még a községi élet nem jutott el csecsemő koráig sem. E korból reánk maradt bérleti szokásnak eredménye aztán az, hogy a nagybirtokos azon özsdi felfogásnak holdolva, hogy ez nem lehet másként, hiszen őseitől is így tanulta — nagybérleőknek adja ki birtokát, mondjuk holdanként 10 koronáért. Viszont a nagybérleő — mert hát előtte a számtalan példa — míg a bérletnek egyrészt rosszul fizetett cselédeivel házilag kezeli, addig a

bérletnek nagyobb részét — 1200 □ öles kisholdanként — hogy sokat ne mondjunk 30—40 koronáért adja ki egyes földmívelőknek albérlétekbe és pedig kapás vetemények alá. Tehát nemcsak a haszonbérnek ötszörösét nyeri, de földjét a kis gazdákkal saját előnyére jobbítja és jövedelméből többé teszi. Így áll elő aztán azon szomorú eredmény, hogy míg a nagybérleő milliomos lesz, addig a község rohamosan posztul s a szegény albérlők alig képesek a költségeiket megszerezni a termésből.

Ezen magán nagybérleti rendszer tehát fetetlenül elvetendő lenne s helyette a Népszövetség szerkesztje dr. Hollósy István (b. szolgabíró által javaslatba hozott és évek óta sürgetett községi nagybérlet volna szervezendő.

Mert az, ha az uradalom közvetlen a kisbérleőknek adná a bérletet parcellázva az uradalom a néhány száz bérleővel számolási viszonyra lépne, temérdek vesződséggel járna. Es végeredményében csak félszegély lenne még a bérleők nézve is, akik továbbra is nyögnének 100 percentes községi pótdadók súlya alatt. Holott ha a községek vennék át a nagybérleteket és ők adnák ki albérlétekbe: nyerne vele az uradalom és a község összes lakossága is, amennyiben az uradalomnak a bérösszeg behajtására nem kellene külön hivatal felállítani, másrészt pedig az albérléte jövedelme megszüntetné a községi pótdadók nagy arányát, így segítne a község minden lakáson, nemcsak néhány kisbérleőn.

De más irányban is üdvös lenne a községi bérlet — s ez volna legüdvösebb a bérletrendszer minden fajtájánál. Mert rálehetne terelni, módjában lenne a községi előjárásnak rá kötelezni a bérleőket az intenzív gazdálkodásra, amire a ki-rendeltségek, évtizedek alatt sem lennének képesek nagy áldozatok dacára is. A gazdasági ismétlő iskolák, vándortanítók és ismertető gazdasági füzetek útján pedig talán évszázadok alatt sem lehetne elérni annyi eredményt, mint a községi nagybérletek útján egy-két év alatt. Ugyanis az illető községi előjárás kötelezné albérlőit arra, hogy a háziipari, termelő, értékesítő, állattenyésztő, kertészeti, baromfitenyésztő és méhészeti szövetkezeteket létesítsenek a bérleteiken, egymás támogatására. Tíz-husz holdas községi faiskolát, néhány száz holdas legelőt, fűzvesző termelésre nagyobb területet hasitana ki a bérletből. Aztán a nagyvállalatok jövedelméből községi takarékpénztárakat, közraktárakat létesíthetne, holott ha a községeket szegénységökben meghagyjuk és csupán 140—150 kis gazdát segítünk jó módra, olyanokat, akik nem szorultak nagyon a segélvre: akkor soha sem fog létesülni oly nagy arányú kiterjesztése az intenzív agrikulturának és kereskedelemnek, mint kívánatos lenne: amennyiben a szegényül hagyott községekben igen nehéz dolog lesz termelő, értékesítő és ipari szövetkezeteket létesíteni és felvirágoztatni.

Holott ha a községi bérletek megvalósulnának az állami, alapítványi és ama hitbizományi birtokokon — ahol a nagybérletek fenállanak — ott a bérösszeg csakély százalékának emelésével a község javára, egyszer s mindenkorra megszűnnék a lakosságra ólomsúlylyal nehezedeő községi pótdadók: életbe léptethető lennének mindazok az üdvös intézmények, amelyeket a szakminiszterek hiába kínálnak a lelkészi, tanítói, jegyzői kar címén a földmívelő és ipari munkás népnek: mert nincs ugy szervezve a magyar községi élet, sem a társadalom, hogy a polgárosodás fejlettebb igényeinek szolgálatot ténthetnének. Hiszen ki tagadhatja, hogy a községi életben a mai kor igényei megkivánják, hogy a jegyző széleskörű társadalmi tevékenységet is fejtsen ki: mert a község haladása tisztán attól függ, hogy van-e erre képessége és jóakarata a jegyzőnek. Tőle várja mindenki, hogy legyenek a községnek rendes utcái, jó utai, megfelelő számú közutjai: értékesítő, termelő, ipari szövetkezeti, közvilágítási, közkórháza és rendezett pénzügye. S mégis azt látjuk,

hogy a törvényhozás a jegyzői kvalifikációt és hivatali állást a minimális mértéken hagyta, a helyett, hogy felemelte volna, s így a legkiválóbb államtudományi képzéssel bíró, s lelkes hazafiak ambícióval versenyezhetek volna a községek vezetésének, boldogításának szentelni életüket.

A népfeljegyzés kérdésének ebben rejlik tulajdonképpen a gyökere: mert elsőrendű lenne a községi élethez a polgárosodásnak megfelelő szervezetet adni, a jobbágykorszakra emlékeztető mai szolgálai, parasztszervezet helyett: amely végeredményében a nemzet kárára és államélet visszafejlődésére, hátramaradására szolgál.

Fejlettebb községi élet mellett több bizalma lett volna már régen a nagybirtokoknak a községi nagybirtokokhoz: s megvagyunk arról győződve, hogyha Pallavicini Ede gróf — aki a gr. Majláth József elnöke alatt Perbenyiken tartott hitelszövetkezeti közgyűlésen, a napokban oly lelkes szavakkal hangoztatta a községek hivatását — a vármegye összes községeinek forró óhaját látja, amely a törvényhozás és kormány is támogat: nemcsak, hogy nem fogja elzárni szívet, — épúgy mint Schönborn gróf — a szegény tiszamelléki községek együttes kérelmétől, hanem a fenekelt gondolkodású Majláth József gróffal együtt legnagyobb pártfogója leendő a magyar községek haladásának, fejlődésének. Mert ha azt akarja a törvényhozás, hogy az intenzív gazdálkodás, a gyáripar, háziipar, vagy vállalatoknak a községekre való átutalása s a népfeljegyzés eszméje megvalósíthatók legyenek: vegye munkába a községi törvény revízióját abból a célból, hogy a községi közigazgatás több önállóságot nyerjen, hogy beillesztessék a népfeljegyzés eszme körébe, szolgáltatásba s a Néphivatal ne csak szórványosan, hanem kötelező legyen mindenütt, sőt az egész község háza Néphivatal legyen.

Ennek üdvös voltát a közigazgatásra nézve vitatni is felesleges, miután cserébe megnyernők a nép osztatlan szeretetét, bizalmát.

Ép így van a dolog a tiszta—dunai s öntöző csatornahálózat kérdésével is, amelyek óriási jelentőségét néhai való Dr. Vadnay Andor volt nagynevű főispánunk oly fényesen kimutatta ragyogó tollával.

Mindezek után tehát végeredményében a népfeljegyzés munkája által az állam, a nemzet nyerne legtöbbet: mert abba a helyzetbe jutna, hogy az állam jövedelmei új adóalapok teremtése által óriási módon fokoztatnának, s azok után a birtokok és vállalatok után, amelyek eddig alig járultak hozzá az állami és községi terhek viseléséhez: most hasonlíthatnának nagyobb jövedelmet hoznának az államnak. A községi élet pedig, amely ezer évi állami létünk alatt alig vétetett figyelembe, a legkétségbeesettebb helyzetből mentené meg s tenné képessé arra, hogy nagy kulturális, nemzeti és államtartó hivatásának megfelelően, miután tagadni sem lehet azt, hogy az államok ereje, a nemzeti élet forrása (mint azt a legnagyobb francia államférfiak egyike a napokban hangoztatta) a községekből indul ki, s minthogy be kell látniuk végre, a mult század tanúságaiból a nemzeti állam kiépítésében látadozó törvényhozásnak, hogy a magyar nemzeti állam alapja: az egységes magyar társadalom, még maig sincs szervezve. Pedig e nélkül nincs nemzeti élet, nincs állami élet s függetlenségéről még kevésbé lehet szó.

Kell tehát, hogy a törvényhozás, in-

tézményeinek tiszteletét, törvényeinek életerejét, s alkotmányunk szentségét tekintve véve, főleg azért is, hogy üdvös alkotásait, legfőbb vágyát, teljes állami függetlenségünket megvalósíthassa — a széttagolt magyar társadalmat szervezze és a nemzeti ideálok felépítéséhez munkába vegesse, amelyre Isten áldását kívánjuk.

Ezen közérdekű határozat meghirdetendő azzal, hogy ellene a hirdetéstől számított 15 nap alatt a községi képviselőtestület nevére beadható felelőssel lehet élni.

Erről Magyarország törvényhozó testülete és kormánya, Magyarország hercegprímása és váci egyházmegyei püspöke, a törvényhozás összes párt-elnökei, Csongrádvármegye, Szeged és H.-M.-Vásárhely városok törvényhatóságai és Szentos város hatósága, az O. M. G. E. elnöke, csongrádvármegyei országos képviselői ezen határozat és kérelem útján, továbbá a csongrádvármegyei összes községei ezen határozat útján átirat kíséretében, végre a helyi előjáróság e határozatnak végrehajtása végett megkerestettek, illetve értesítettek.

Tabit János.
községi bíró.

Keviczky Sándor,
községi jegyző.

Jegyezte és kiadta Tömörkényen,
1905. okt. 31-én

Keviczky Sándor
jegyző.

UJDONSÁGOK.

— **Püspök járás.** Csáky Károly váci megyés püspök val. b. t. tan. f. hó 31-én este ide érkezett, hogy híveivel megismerkedjék. A főpásztor Porabszky József plébános pápai titkos kamarás vendége volt. A f. hó 1-én a nagy templomban misét és utána szent beszédet tartott és az nap délután visszautazott Vácra.

— **Református isteni tisztelet.** Ma délelőtt 11 órakor a polgári leányiskola rajztermében, református isteni tiszteletet fog tartatni, amelyre a hívők ezutal is meghívatnak.

— **Dr. Csathó Zsigmond új főispánsága.** A fővárosi lapok a m. hét folyamán egész határozottsággal állították, hogy Dr. Csathó Zsigmond vármegyei főispánját a szegedi főispánságra is kinevezik. Ezzel a hírrel szemben azután a »Szegedi Napló« álláspontot is foglalt, még pedig a kinevezés ellen. Most aztán kisért, hogy a »Szegedi Napló« állásfoglalása egész felesleges volt, amennyiben a kinevezésről éppen Dr. Csathó Zsigmond főispán nem tudott semmit és ma sem tud semmit.

— **Halálozás.** A kérélnhetlen halál ismét egy uri családot Mészáros Mihály — áll isk. igazgató urat és nejét döntött gyászba. A f. hó 4-én a reggeli órákban Jolánka nevű leányuk 3 heti súlyos betegség után elhunyt. A béke anyaga viraszon hamvai fölött. A gyászestéről a bánatos szülők a következő gyászjelentést adták ki: »Mészáros Mihály és neje Csányi Anna, úgy maguk, mint leányai: Ninuska, Matildka és számos rokonaik nevébe fájó szívvel jelentik, felejtetetlen, kedves, leánykájok, illetve testvérkéjüknek JOLÁNKÁNAK f. hó 4-én a reggeli órákban 3 heti súlyos betegség és a halotti szentség ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. év november hó 5-én délután 1/23 órakor fognak a róm. kath. vallás szertartásai szerint beszenteltetni és a helybeli sírkertben az örök nyugalomnak átadatni. Az

engesztelő szent mise áldozat, a belvárosi templomban f. hó 5-én reggel 1/2 9 órakor fok a Mindenhatóknak bemutatatni. Csongrádon, 1905. évi november hó 4-én. Áldás és béke poraira!«

— **Eldölt a villamvillágítás ügye.** A m. hó 30-án tartott községi közgyűlésen végleg döntött a képviselőtestület a villamvillágítás ügyében. U. i. 7 szavazat többséggel Söhlya Gyula főjegyző azon indítványát fogadták el, hogy a község nem állít telepet: hanem a szentesi telepet fogja felhasználni vagyis, a »Hazai« részvénytársaság szentesi telepével, mint a legolcsóbb ajánlattal fogja a községet világitani. A tárgyan igen nagy szabású vita fejlődött ki, melyben Söhlya Gyula pró és Dr Szarka Mihály contra fejtették ki nézetüket. Annyi tény, hogy habár a Söhlya Gyula határozati javaslata ment is keresztül, de Dr Szarka Mihály érvei is olyanok voltak, melyek igen megérdemlették a figyelmet és látszik, hogy Dr. Szarka alaposan tanulmányozta az ügyet. Kifejtette ugyan is, hogy éppen azok a községek és városok jutnak olc óbban a világitáshoz, melyek habár nagy költséggel is, de telepet állítanak: mert 40--50 év mulva ingyen világitáshoz és ingyen telephez jutnak. Tény az, ha Dr. Szarka Mihály határozott indítvánnyal állt volna elő, nézetének megszerezte volna a községi képviselők többségét, de amennyiben halasztási indítványt adott be, attól kellett félni, hogy a villamvillágítás ügye végképpen lekerül a napirendről, mely ma már elodázhatatlan, így azután azok is, kik Dr. Szarka Mihály érveit a telepre vonatkozólag helyeselték, ellene szavaztak. Ebből az a tanulság, hogy mindent idejében kell tanulmányozni. Arra pedig, hogy Dr. Szarka Mihály ezt az ügyet tanulmányozhatta, volt ideje bőven.

— **Hazafias cselekedet.** Nem hangzatos frázisokban kell nyilvánulni az igazi honfiaknak, hanem mindenkor a tettek szolgálnak arra mérvadóul. — Ilyen megkapó és lélekemelő példával bizonyította be községünk fenekelt gondolkodású bírja Ludrovai Tóth István ur is, hogy kebelében duzzadó hazafiság oly szilárd elvekkel mindenkor fektetve, melyek nem a tetszelgés jellegével akarnak hódítani, vagy hivalkodni. E. hó 2-án egy kézbesítő iv kíséretében küldötte át legutóbbi három havi fizetéséről szóló hivatalos nyugtáját Rosenberg Ede urnak mint a csongrádi izr. hitközség elnökének oly meghagyással, hogy annak értékét vegye fel Csongrád község pénztárából s ez összeget oszka ki öt oly szegény sorsu a hitközség kötelekbe tartozó szegények között, kik segélyre vannak utalva. Ha pedig olyanok nem léteznének a kevésbé jobb helyzetben levő, de nagy családdal bíró két család között. Ilyen igazi önzetlen emberbaráti szeretet nem szorul dicséretre. A csongrádi izr. hitközség ezuton nyilvánítja elismerését s nagyra becsülését a szegények nevében Ludrovai Tóth István bíró urnak.

— **A tiszai hajóközlekedés beszüntetése.** Az M. F. T. R. ügynöksége ez uton is értesíti a t. közönséget, hogy Szegedre f. hó 11-én lesz az idei utolsó járat. Szolnokra f. hó 12-én megy ugyan a hajó, de onnan vissza nem tér.

— **Uj műút a megyében.** Október 23-án tartotta meg Cicatricis Lajos dr. alispán Mindszenten a helyszíni szemlét az ottani artéri ut irányának végleges megállapítása tárgyában, miután ez az utszakasz most műüttá fog kiépülni, — az érdekeltég közbenjöttével. A helyszíni szemlén ott

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

Sirolin

ludóbetegségeknek, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti ceggel legyen ellátva F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).

voltak: az államépítészeti hivatal részéről Alt Miksa főmérnök és Regdon Géza mérnök, a folyamérnökségtől Nagy Gyula folyammérnök, Mindszent képvisletében Verez Sándor bíró és Koncz Lajos jegyző, a Palovicini-uradalom részéről Novák József inspektor és Vigh Gyula mérnök. A bizottság megállapította, hogy a balparton a műút a Tiszához szeptentin formában építtessék ki, míg a jobbparton a mostani egyenes irány marad meg és mindkét oldalán kikövezik a komphoz vezető lejárót. Az utépítés költségeit a vármegye, a kompléjárónkét a révtulajdonos uradalom fődözi. Ha valami rendkívüli gátló körülmény közbe nem jön, az utépítést 1906. tavaszán megkezdik, amivel Mindszent község népének egy régi, jogos kívánsága teljesül.

— **Tánciskola áthelyezés.** Hubert János táncitanító tánciskoláját a piactéren levő Goldberger féle vendéglőbe helyezte át.

— **Kabát lopás.** Kabza Miska közismert csavargó Mindszentek napján a Püspök látogatása alkalmával a parochiára belopódzott és a folyosóról a püspök titkárnak téli kabátját ellopta. Kőrözik mindentelvé, de eddig eredménytelenül.

— **Fegyver és revolver árusítás.** A magyar kereskedők lapja egy belügyminiszteri rendeletet közöl, amelyben a fegyver és revolvert csakugy mint más árucikket a vaskereskedők akadálytalanul árusíthatják.

— **Kavics és zuzalék szállítása vármegyének.** A f. hó 17-én a vármegye alispáni hivatalában megtartott versenyen a következő cégek vállalkoztak szállításra különféle anyaggal. Gál és Tyrnauer budapesti, Grunthut József és fia szolnoki, és Roheim Károly és fia szintén budapesti. Mindhárom ajánlat műszaki elbírálás és átszámítás alatt áll.

— **A választás előtt.** Itt az igazi pillanatot választani! Nem politikailag, nem a választási bárcát, hanem a szerencsét! Szerencse kell nekünk: szerencsét keresünk

valamennyien. A legbiztosabb és legkevesebbé vezedelmes ut a M. kir. szab. Osztálysorsjáték. De hol vegyük a sorsjegyeket? E kérdésre könnyű a válasz. Ott, hol a szerencse istennője állandóan pazarolja adományait: Dörge Frigyes bankjában, Budapest, Zoltán-utca 16. A XVI-ik sorsjátékban is ott nyertek meg kettőt az öt főnyereményből. Egy egész sorsjegyre 31379 sz. 200.000 koronát, egy negyedre 3566 sz. 80.000 koronát és rövid idővel ezelőtt 400. koronás és több 100.000, 80.000, 70.000, 60.000 koronás stb. stb. nyereményeket. — Mindenki megvan szerencsés órája nem sokan tudják kihasználni, de ezek dusan jutalmaztatnak. — Sorsjegy árak a közel XVII. sorsjátékra egy egész 12.—, fél 6.—, negyed 3.—, nyolcad 1 1/2 korona. Ne habozzon egy percig sem és ne mulassza el a szerencsét, mely ma kínálkozik Önnek. 4—2

— **Elmult a nyár és Ön még mindig széplős, arcőre barna és pattanásokkal van tele!** Miért nem kísérli meg a Balkányi-féle Kamilla-crémét? mely leghatásosabb valamennyi arckenőcsnél vagy arccréménél. Már egy tégelylyel meglepő eredményt ér el! Egy tégely Kamilla-crème ára 1 korona. Egy darab Kamilla-szappan ára 50 fillér. Egy doboz Kamilla-hölgypor (hajpor) fehér, rózsás és (barnának) crème színben ára 1 korona. Kapható vagy postán megrendelhető Balkányi Lajos a »Mégváltó«-hoz címzett gyógyszer-tárában Csongrádon.

— **A XVII-ik m. kir. osztálysorsjáték hivatalos játékterve,** mely szerint annak első húzása már november 23. és 24-én lesz, megjelent. Ezen nagyszabású sorsjáték terveze minden tekintetben a régi maradt, a mi fényes bizonyítéka annak, hogy az a közönség igényeinek minden tekintetben megfelel. — Magyarországon alig van helység, hol Fortuna istenasszony ezen sorsjáték résztvevőinek kegyeiből, főnyeremény alakjában ne juttatott volna. A m.

kir. szab. osztálysorsjáték, fennállása óta már sok ezer ember jutott vagyonhoz és jóléthez, mert a lefolyt 16 sorsjátékon át tényleg körülbelül 230 millió korona fizetett ki kisebb-nagyobb nyereményekért. — Azáltal, hogy a sorsjáték 6 osztályra van beosztva és az egyes osztályok betétei körülbelül hónaponként fizethetők és hogy a sorsjegyek nemcsak egész, hanem 1/2, 1/4 és 1/8 részekben is kaphatók, lehetővé teszik mindenkinek, még szerény viszonyok mellett is a játékban való részvételt.

— **»Isten áldása Lukács Vilmos bankházán.«** Rövid időn belül ezen népszerű és általánosan ismert bankháznál nyerték majdnem az összes nagy főnyereményeket; a 400.000 koronás első főnyereményt, a 200.000 koronás második főnyereményt és az utóbbi sorsjáték alkalmával is ezen bankház volt ama kellemes helyzetben, hogy nagyjából régi vevőinek szerezhetett főnyereményekkel meglepetést. — Az ugynevezett Lukács-féle szerencseszámok dus választékban található a bankház most megjelent szerencsenaptárában, mely kívánságra bárkinek portómentesen és díjtalanul megküldetik. A naptárban levő számokat — ugy mint a mult sorsjáték alkalmával — most is árvaleány választotta és ennek eredménye remélhetőleg most is oly fényes lesz, mint eddig volt. — Felesleges levelezés és postaköltség megtakarítása céljából ajánlatos a közkeveltségnek örvendő Lukács-féle szerencsesorsjegyeket a helybeli V á r a d i Jakab cégnél beszerezni, mely a fenti bankháznak helyben és a környéken kizárólagos elárúsítója.

— **Eltűnt kereskedő.** Egy törekvő fiatal kereskedőt üldözött a balsors. Kitartó szorgalma dacára, egy szép napon be kellett zárni üzletét és e fölötti elkeseredésben egyszer eltűnt. Kétségbeesett anyja hiába mozdított meg minden követ, hogy hollétét kikutassa, de es nem sikerült. Már elveszettek tartotta egyetlen fiát és támogatóját, midőn röviddel ezelőtt fiától Amerikából levelet kapott. Szegény elhagyott özvegy anyjának nagy volt az öröme, midőn újból láthatta gyermeke kézírását, de még jobban örült a levél tartalmának. A fia azt írja, hogy Amerikában telepedett le, üzlete virágzik és rövid idő alatt európai összes hitelezőit is kielégítette. Ezen szerencsés fordulatnak egyszerű a magyarázata. Török A. és Tarsa bankházában Budapesten, Teréz-körut 46. szám alatt nagy nyereményhez jutott és ezen pénzzel nevét, becsületét és életkedvét is visszaszerezte.

Felelős szerkesztő: Eder János.

Társszerkesztő: Holló Adolf.

Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Nyilvános köszönet.

Azon kartársaknak, jóbarátoknak és mindazoknak, kik feledhetetlen férjem: Komjáthy Mór végtisztessége alkalmából megjelentek, ezuton mondok hálás köszönetet.

Csongrád, 1905. november 2.

Özv. Komjáthy Mórné.

Ujdonság! Ujdonság!
Kocsi

Acetylen-lámpák.
Gőzeke-, rúd-, Spritzbogen,
— asztali-, udvari-, kerti-, utcai-, istálló —

Acetylen-lámpák
Bárdy József
BUDAPEST,
VI., Gyár-utca 10.
— (Andrássy-ut és Király-utca között.) —

BÁRDI.

RADIUM AZ Igmándi keserűvizben.

Ártalmatlanná teszi, azonkívül gyorsan és alaposan eltávolítja a gyomorban és belekben fészkelő csiráját számtalan kezdődő komoly betegségnek, elejét veszi ezzel a kóroanyag elhatalmasodásának a szervezetben. — Megrögzöttebb gyomor-, bél- s egyéb belső bajokban mint ivókúra rendkívüli gyógyhatású. — Csak a fele mennyiség veendő, mint a nem radioaktív hashajtó vizekből szokásos, vagyis fél ivópohárral, sok esetben elegendő már néhány evőkanállal is. — Kapható minden jobb gyógyszer-tár és fűszer-üzletben. — Nagy üveg 50 f, kis üveg 30 f. —

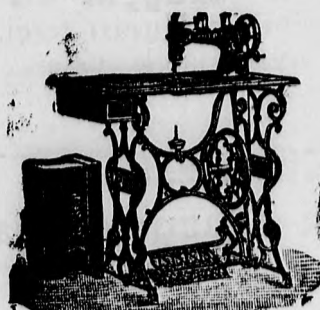
Főszétküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban.

Minden háztartásban áldásos, ha kéznél van.

Felsenburg Benedek varrógép-raktára SZENTESESEN.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani Szentesen, Kossuth-utca 269. sz. házban levő 33 év óta fennálló dusan felszerelt

varrógép raktáramat,

meggyőződést szereztek, bátorkodom továbbra is azokat ajánlani.

Becsés pártfogást kérve vagyok

tisztelettel:

Felsenburg Benedek.

hol a legfinomabb és legjobb gyártmányú varrógépek havi törlesztés és 5 évi jöttállás mellett kaphatók.

Miután Csongrádon évek hosszú sora óta vannak elterjedve a tőlem vásárolt varrógépek, melyeknek finom jó szerkezetéről és tartósságáról t. vevőim

Iroda-áthelyezés!

Ezennel van szerencsém üzletfeleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint közel 30 év óta

V., Fürdő-utca 4. szám alatt létezett hirdetési irodámat a ház lebontása folytán **1. é. november hó 1-én Budapest, V., Mérleg-utca 12. szám alá**

helyeztem át. — Kötő tisztelettel
Eckstein (Elek) Bernát
hirdetési irodája
Budapest, V., Mérleg-utca 12. szám.
Telefon 36-24

!! Figyelem !!

Küry Klára, Komlóssy Emma stb. neves művésznők által állandóan használt, Franciaországban kintintett s legjobbnak elősmert:

- a Janovitz-féle Gyöngy-crème, tégléye 1 K;
- a Janovitz-féle Gyöngy-szappan, darabja 80 fill;
- a Janovitz-féle Gyöngy-pouder (rózsa, fehér és krém-színben) doboza 1 kor;
- a Janovitz-féle Gyöngy-arcviz üvegeje 2 k. 50 fill;
- a Janovitz-féle Gyöngy-kézfínomító üvegeje 70 fill;
- a Janovitz-féle Gyöngy-szájviz (a szápadlás, foghús és fogak erősítésére) üvegeje 1 kor. 60 fill.

Kaphatók az egyedüli készítő »Anghal« gyógyszer-tárban, Hatvan.

Diskrét postai szétküldés naponta.

3000 hektó

használt fehér boroshordó 200 litertől — 700 literig kapható Werczler Herman borügynöknél Kecskemét, III. t. Széchenyi-tér 9. sz.

Föld eladás.

Az Erzsébetben 3 hold szőlő nemes gyümölcsfákkal beültetve szabad kézből eladó.

Értekezhetni lehet eziránt a tulajdonossal **Bózsik Jánossal** halpiac utca 6. sz. alatt. 2-5

A legnagyobb eredményt

a m. kir. szab. osztálysorsjátékon eddig az egész országban ismert és népszerű Lukács Vilmos bankház (Budapest, V., Fürdő-utca 10. sz.) vevői érték el. Ezen jelszó:

„Isten áldása Lukács Vilmos bankházán“

nyeremények hosszú sora által, melyeket ezen bankház vevőinek, titoktartás mellett már kifizetett, a legfényesebb módon megerősítést nyert.

Ezen bankház által eladott sorsjegyekre a következő nyeremények estek:

Sorsjegy-szám	korona	Sorsjegy-szám	korona
46965	400.000	45544	200.000
106858	200.000	60772	100.000
48303	80.000	2617	70.000
49559	60.000	60639	50.000
9899	30.000	45827	30.000
37115	25.000	88874	20.000
72895	20.000	29961	15.000
80034	15.000	107947	10.000
11311	10.000	65070	10.000
2695	10.000	27315	10.000
49581	10.000	67137	10.000
80045	10.000	81620	10.000

és ezeken kívül még óriási mennyiségű 5000 koronás, 2000 koronás stb. nyeremény, sok millió korona összértékben.

Nyujtsunk tehát kezét a szerencsének és vásároljunk osztálysorsjegyet ott, hol Fortuna istenasszony adományait oly tartósan és bőkezűen osztogatja — Lukács Vilmos bankházában, melynek sorsjegyei helyben,

☛ kizárólag az alanti cégénél kaphatók. ☛

Az I. osztályu eredeti sorsjegyek árai: $\frac{1}{8}$ 1.50 $\frac{1}{4}$ 3.— $\frac{1}{2}$ 6.— $\frac{1}{1}$ 12.— kor.

Az első osztály huzása **1905. november 23. és 24-én.**

Váradi Jakab fűszer- és rövidáru üzlet
Csongrád.

HIRDETÉMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**XVII. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1905. november hó 23. és 24-én** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történik a Huzási teremben (IV., Eskü-tér. bejárat a Duna-utca felől.) — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1905. évi október hó 29-én.

**Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Gróf Teleki. Hazay.**

KIVALÓ VASPRÆPARATUM

a KRIEGER-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR

Első rangu magyar vas-specialitás kitűnő sajátosságaiért, ugymint rendkívüli könnyű és gyors felszívódás, étvágygerjesztés, kellemes íz és magas vastartalom (100 gramm borban 0.05 tiszta vas), az országos egészségügyi tanács javaslatára a belügyminiszter ur engedélyvel látta el. Az eredmény feltétlenül biztos. Készítményem már szerte a legjobb hírnévnek örvend. Sokan utánozzák; de egyik utánzat sem azonos az én készítményemmel, különbözik már az előállítási módban is, melyet csak magam, mint nagyban készítő követhetek. Kis üveg **3 korona 20 fillér**, nagy üveg ára **6 korona**. Kapható az ország összes nagyobb gyógyszerüzeteiben és főelárusító helyén.

Telefon 58-47.

Telefon 58-47.

„Magyar Korona“ gyógytár Budapest, Kálvin-tér.

SÁRKÁNY S. Bankháza

Telefon 80-89. BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. Telefon 80-89.

a magyar kir. szab. Osztálysorsjáték főelárusítója.

Sürgőnycim: Sárkányék Budapest.

Folyó számla: Pesti magyar kereskedelmi banknál és a magyar kir. postatakarékpénztárnál.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyújtok sorsjegyekre és értékpapírokra, bárhol elzálogosított sorsjegyeket saját pénzemmel kiváltok és ezekre nagyobb kölcsönt adok; letétjegy, zálogjegy beküldendő. Kedvező feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltóit leszámítolom és könnyen törleszhetővé váltó és személyhitelt nyújtok.

Tisztviselők és katonatisztek amortizációs kölcsönt kaphatnak.

Háztulajdonosok és földbirtokosoknak II-ik és III-ik helyre való betáblázásra azonnal folyósíthatok.

Semmiféle **előleges jutalékot nem kérek**, ugyszintén minden levelet, válaszbélyeg nélkül is, rögtön elintézek.

SÁRKÁNY S. bankháza

BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6.

25 év óta törvényszékiileg bejegyzett cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-ső osztályu sorsjegyei már megjelentek és kérem egyuttal b. megrendéseit, a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre biztosítom, minden nyereményt azonnal kifizetek.

A következő szerencseszámokat ajánlom, mert ezek nagy nyereménnyel még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35733	44596
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kivágandó

Megrendelő-lap.

Sárkány S. bankháza Budapest, VI., Ó-utca 6.

Megrendelem önöknél a számú ^{egész fél negyed nyolcad} sorsjegyet

és ennek árát ^{postyutalvánnyal küldöm.} _{kérem utánvenni.}

A nem kívántat tessék áthuzni.

Név:

Lakhely, u. p.:

fényképészeti műterem megnyitás.

Tisztelettel van szerencsém Csongrád és vidéke n. é. közönségét értesíteni, hogy itt Csongrádon **özv. Bartók Jánosné** házában (Csemegi Károly-utca) egy a mai kor igényeinek megfelelő

fényképészeti műtermet

nyitottam.

Készítek **fényképeket a legkisebb alaktól életnagyságig feketén víz- és olajfestéssel a lelegegánsabb kiállításban.**

Fényirdám a legmodernebb gépekkel való felszerelése abban a kellemes helyzetbe juttatott, hogy a legkényesebb kívánalmaknak is teljesen megfelelhettek.

Felvételek bármily borús időben is sikerrel eszközöltek.

Magamat a n. é. közönség szives jóindulatába ajánlva

tisztelettel:

Szigeti Jenő

fényképészeti műterme Csongrád, Csemegi-utca 4.

Kolozsvár, Monostori-ut 4.

Zálogház

Kiskunfélegyházán!

A »Félegyházi Mezőgazdasági Ipari és Kereskedelmi Bank Részvénytársaság« **Kiskunfélegyházán** Kossuth-utca 11. sz. a. házában

zálogházat

nyitott.

A zálogház 1905. év október hó 15-én nyílt meg, hol zálogba vétetnek a becsérték $\frac{3}{4}$ része erejéig értékpapírok, arany és ezüstneműk, ékszerek, órák és mindennemű más eltartható ingóság, u. m. új és használt ruhaneműk, ágyneműk stb.

== Nyitva mindennap d. e. 8-12-ig. ==

A híres Angyal készítmények:

Angyal-köszvényeszesz (egy üveg elhasználása után biztos hatás) üvege 2 kor.

Angyal-kenőcs (bőrviszketeg, bőrkürités ellen) tégelye 3 kor.

Angyal-fagyasztesz (fagydagatok ellen) üvege 2 kor.

Számtalan hálalevél. — Raktár Ausztria-Magyarország részére az egyedüli készítő: **Angyal gyógyszerár Hatvanban.**

Postai szétküldés naponta!